An illustration of a desk with various school supplies. A globe is the central focus, showing continents in yellow and green and oceans in blue. To its left is an open book with text and a small map. Below the book is a blue compass. In the foreground, there are drafting tools like a compass and colored pencils. A rolled-up map or document is also visible, with the word 'КАРТА' (Map) written on it.

Урок Географія

Вчитель
Івженко Валентина
Петрівна

Географічна розминка

Географія – це...

наука про Землю, її природу,
населення та його господарську

Глобу – це модель Землі;

Земна кора –

це...

Літосфера – твердий шар

це... Землі;

тверда оболонка Землі, що

охоплює земну кору й верхню

Кисень потрібен ...
частину мантії;

для дихання людей, тварин,

рослин.

**Таке велике, що займає весь
світ, таке мале, що в щілину
зайде.**

**Так
е**

вел

ике

що

зай

має

**вес
ь**

**сві
т**

таке

мале

що

в

**щи
л**

ину

за

йде!

Повітря

**Не просто
слухати, а
чути.**

**Не просто
дивитися, а
бачити.**

**Не просто
відповідати,
а міркувати**

**Девіз
уроку**

**Дружно і
плідно
працювати.**

Тема уроку:

***Атмосфера, її склад
та будова.***

Запрошення!

Шановні пасажери! Я і мої сестрички Краплинки раді вас вітати на нашій повітряній кулі «Хмаринка».

Запрошуємо здійснити незвичайну подорож повітряним океаном нашої планети. Температура повітря за бортом -20°C , висота польоту 9000 м. Шлях у нас буде нелегким, тому відправитись у мандрівку зможуть лише здорові, загартовані люди, які піклуються про своє самопочуття. Летітимемо на повітряній кулі, стрімко піднімаючись вгору на висоту в десятки і сотні кілометрів і там проведемо

Атмосфера – це

повітряна (газова) оболонка Землі, що захищає нашу планету від перегріву сонячним промінням удень і від переохолодження вночі.

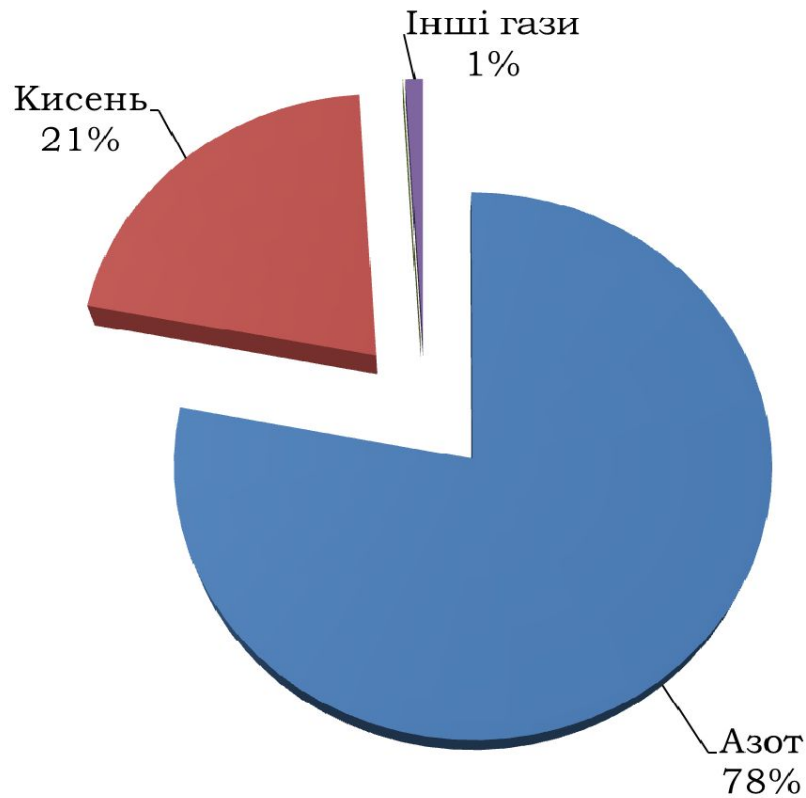
Атмосфера верхня і найменш щільна з усіх складових географічної оболонки Землі.

**Самостійна робота з
текстом підручника
Параграф №28 с.112
«Склад атмосфери»**

«Склад повітря»

Повітря — це суміш газів (їх близько 20), основними серед них є:

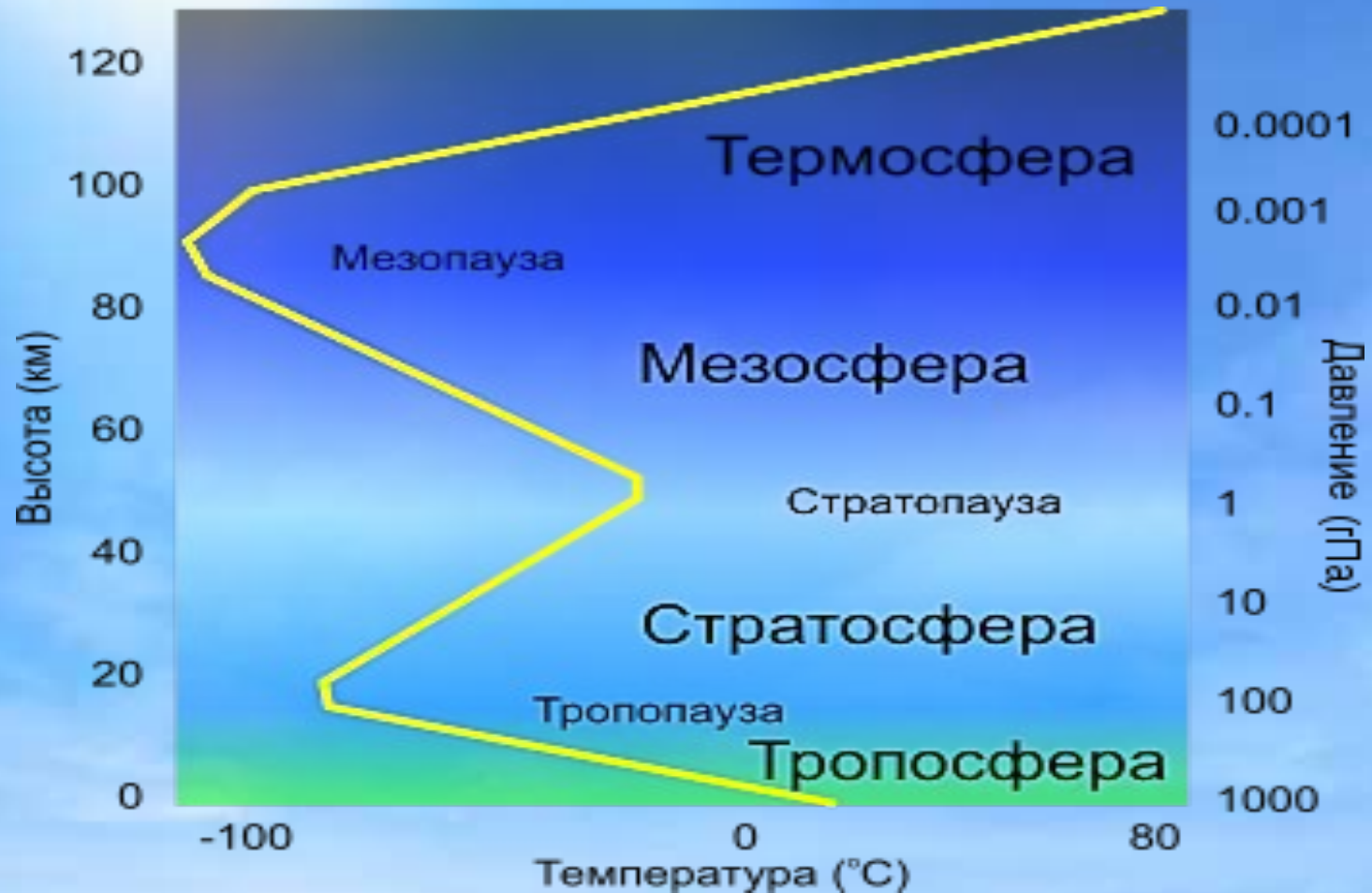
- азот — 78 %
- кисень — 21 %
- інші гази — менше 1 % та інертні (вуглекислий газ, аргон, неон, гелій тощо)

-сажа, водяна пара,
ПИЛ.

Будова атмосфери

- За характером зміни температури повітря з висотою та іншими властивостями атмосфера поділяється на кілька шарів, які називають сферами: тропосферу, стратосферу, вищі шари атмосфери (мезосфера, термосфера, екзосфера).

Тропосфера.

Тропосфера –
нижній шар
атмосфери, що
безпосередньо
прилягає до Землі.

Ознаки:

- ❖ Відбуваються всі атмосферні явища;
- ❖ 80% повітря і майже вся водяна пара;
- ❖ Температура знижується на 6°C кожні 1000 м;
- ❖ Складається з газів.

Від земної поверхні до висоти 8-18 км підіймається тропосфера. Погода зароджується саме у прилеглому до Землі шарі повітря.

Стратосфера.

Вище знаходиться стратосфера (з латини “стратум” – шар). Вона тягнеться вище тропосфери до висоти 51-55 км.

Лише інколи у стратосфері виникають

Стратосфера - 3 шар повітря, який лежить над тропосферою.

Ознаки:

- ❖ Повітря розріджене, холодне і сухе;
- ❖ Формуються перламутрові хмари;
- ❖ Над озоновим шаром температура підвищується;
- ❖ Озоновий шар поглинає ультрафіолетову радіацію і перетворює її на теплову.

Мезосфера.

Вище 55 км лежить мезосфера, яка простягається до 80 км. У ній температура падає до -90°C . Складні фотохімічні процеси зумовлюють світіння атмосфери. На висоті від 100 до 1000 км утворюються полярні сяйва. Мезосферу і термосферу часто називають

Мезосфера

Ознаки:

- ❖ Зниження температури з висотою до -100°C ;
- ❖ Інтенсивне випромінювання тепла в космічний простір;
- ❖ Сріблясті хмари;

Екзосфера

- Верхні шари атмосфери (термосфера, екзосфера) поступово переходять у космічний простір. Повітря в них дедалі менше, воно є розрідженим.

У таких шарах послаблюється земне тяжіння, майже не поширюється звук, втрачається здатність повітря перемішуватися.

Екзосфера - верхній шар атмосфери, який межує з міжпланетними просторами.

Ознаки:

- ❖ Найбільша розрідженість газів;
- ❖ 1 атом на 1 м^3 ;
- ❖ Верхня межа атмосфери;

Фізкультхвилинка

[Фізкультхвилинка.](#)

Фізкультхвилинка.[mp4](#)

Яке ж значення атмосфери?

**Гра
«Вірно-невірно»**

Шановні пасажери!

**Закінчилася наша подорож
повітряним океаном, під час
якої ви дізналися багато**

НОВОГО.

**Всім я вдячна за роботу, бо
не пустили лїнь-дрїмоту.
Гарно руки піднімали, чітко
ви відповідали.**

**Сьогодні ви були старанні,
усі кмітливі й бездоганні.
Урок закінчено, малята. –
При цих словах вам треба
встати.**

І всім разом по аплодувати.

